

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 vtrum liceat adiurare dæmones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

... difficultatis sciendum est, quod hic non est... quæstio de inuocacione demonum, ut patet ex titulo dubii: quoniam illa est manifeste illicita, & peccatum mortale, spectans ad apostasiam, ut in tra loco proprio patet: sed quæstio est de colloquio, & admittione seruiturum, & huiusmodi, quando demon sponte se offert, aut occurrat. Et dicitur...

Dei, ut patet Ro. 12. quod uidetur ad quãdam adiuacionem pertinere: ergo licitum est alios adiurare.

RESPON. Dicendum, quod ille qui iurat iuramento promissorio per reuerentiam diuini nominis, quod ad cõfirmationem suę promissionis inducit, seipsum obligat ad faciendum quod promittit, quod est seipsum immobiliter ordinare ad aliquid agendum. Si cut autem homo seipsum ordinare potest ad aliquid agendum, ita etiam alios, superiores quidem deprecando, inferiores autem imperando, ut ex supra dictis patet.

Cum ergo utraque ordinatio per aliquid diuinum confirmatur, est adiuatio. In hoc tamen differunt, quod homo est suorum actuum dominus, non autem est dominus eorum, quæ sunt ab alio agenda: & ideo sibi ipsi potest necessitatem imponere per diuini nominis inuocationem. Non autem hanc necessitatem potest aliis imponere, nisi subditis, quos potest ex debito prestiti iuramenti compellere. Si ergo aliquis per inuocationem diuini nominis, uel cuiuscumque rei sacræ alicui non sibi subdito, adiurando necessitatem agendi aliquid imponere intendat, sicut imponit sibi ipsi iurando, talis adiuratio illicita est: quia iuratum potestatem in alium, quã non habet: tamẽ propter aliquam necessitatem superiores inferiores suos tali genere adiuacionis constringere possunt. Si uerò intendat solummodo per reuerentiam diuini nominis, uel alicuius rei sacræ, aliquid ab alio obtinere absque necessitatis impositione, talis adiuratio licita est respectu quorumlibet.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod Origenes loquitur de adiuacione, qua aliquis alicui necessitatem imponere intendit, sicut imponit sibi ipsi iurando. Sic enim Princeps sacerdotum præsumpsit dominum Iesum Christum adiurare.

AD SECVNDVM dicendum, quod illa ratio procedit de adiuacione, qua necessitatem imponit.

AD TERTIVM dicendum, quod adiurare, nõ est aliquid ad iurandum inducere, sed per quãdam similitudinem iuramenti a se induci, alium ad aliquid agendum prouocare. Aliter tamen adiuacione utimur ad hominem, & aliter ad Deum. Nam adiurando hominem, eius uoluntatem per reuerentiam rei sacræ immutare intendimus: quod quidem non intendimus circa Deum, cuius uoluntas est immutabilis: sed quia a Deo per æternam eius uoluntatem aliquid obtineamus, nõ est ex meritis nostris, sed ex eius bonitate.

litudinem iuramenti a se induci, alium ad aliquid agendum prouocare. Aliter tamen adiuacione utimur ad hominem, & aliter ad Deum. Nam adiurando hominem, eius uoluntatem per reuerentiam rei sacræ immutare intendimus: quod quidem non intendimus circa Deum, cuius uoluntas est immutabilis: sed quia a Deo per æternam eius uoluntatem aliquid obtineamus, nõ est ex meritis nostris, sed ex eius bonitate.

ARTICVLVS II.

Utrum liceat demones adiurare.

AD SECVNDVM sic proceditur. Videtur, quod non liceat demones adiurare. Dicitur enim Origenes super Matth. Non est secundum potestatem datam a Salvatore adiurare demonia: iudaicum enim est hoc: non autem debemus Iudæorum ritus imitari, sed potius uti potestate a Christo data: ergo non est licitum demones adiurare.

¶ 2. Præter. Multi nigromanticis incantationibus demones inuocant per aliquid diuinum, quod est adiurare. Si ergo licitum est demones adiurare, licitum est nigromanticis incantationibus uti, quod patet esse falsum: ergo & primum.

¶ 3. Præter. Quicumque adiurat aliquid, ex hoc ipso aliquam societatem cum ipso facit: sed non licet cum demonibus societatem facere: secundum illud I. Corinth. 10. Nolo uos socios fieri demoniorum: ergo non licet demones adiurare.

SED CONTRA est, quod dicitur Mar. vlti. In nomine meo demonia eijcient: sed inducere alium ad aliquid agendum propter nomen diuinum, hoc est adiurare: ergo licitum est demones adiurare.

RESPON. Dicendum, quod sicut dictum est, duplex est adiurandi modus. Vnus quidem per modum deprecationis, uel inductionis ob reuerentiam alicuius facti: alius autem per modum compulsionis. Primo autem modo non licet demones adiurare, quia ille modus adiurandi uidetur ad quandam beneuolentiam, uel amicitiam

accidere uidetur, nisi his qui possunt demones compellere. Quoniam mendax cum sit, & hostis, nulla potest eius uerbis fides dari, nisi adit uirtus compulsiua.

Secunda Secunda S. Thomæ. FF 4 ¶ Super

Hom. vlt. iij. Mat. super illud: Adiurate, dic nobis si tu es Christus, co. 3.

Art. præced.

pertinere, quoniam non licet ad daemones uti. Secundum autem adiurationis modo, qui est per compulsionem, licet nobis ad aliquid uti, & ad aliquid non licet. Daemones enim in cursu huius vite nobis adversarij constituuntur: non autem eorum actus nostrae dispositioni subduntur, sed dispositioni divinae, & sanctorum angelorum, quia ut Augustinus dicit in 3. de Trin. spiritus desertor regitur per spiritum iustum. Possimus ergo daemones adiurando per virtutem divini nominis, tanquam inimicos repellere, ne nobis noceant spiritualiter, vel corporaliter, secundum potestatem divinam datam a Christo, secundum illud Luc. 10. Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes, & scorpiones, & supra omnem virtutem inimici, & nihil vobis nocebit. Non tamen licitum est eos adiurare ad aliquid ab eis addiscendum, vel etiam ad aliquid per eos obtinendum: quia hoc pertinet ad aliquam societatem cum ipsis habendam, nisi forte ex speciali instinctu, vel revelatione divina, aliqui sancti ad aliquos effectus, daemorum operatione utantur: sicut legitur de beato Iacobo, quod per daemones fecit Hermogenem ad se adduci.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod Origenes loquitur de adiuratione, quae non fit potestative per modum compulsionis, sed magis per modum cuiusdam benevolentis deprecationis.

AD SECUNDUM dicendum, quod nigromantici utuntur adiurationibus, & invocacionibus daemorum ad aliquid ab eis addiscendum, vel adipiscendum: & hoc est illicitum, ut dictum est. Unde Chrysostomus dicit Marc. 1. exponens illud verbum Domini, quod spiritui immundo dixit. Obmutescite, & exite ab homine. Salutariter hoc nobis dogma datur, ne credamus daemones quantumcumque denuntiant veritatem.

AD TERTIUM dicendum, quod ratio illa procedit de adiuratione, qua imploratur auxilium daemorum ad aliquid agendum, vel cognoscendum: hoc non videtur ad quandam societatem pertinere. Sed quod aliquis adiurando daemones repellat, hoc est ab eorum societate recedere.

ARTICULVS III.

Utrum liceat irrationalem creaturam adiurare.

AD TERTIUM sic proceditur. Videtur, quod non liceat adiurare irrationalem creaturam. Adiuratio enim fit per locutionem: sed frustra sermo dirigitur ad eum, qui non intelligit, qualis est irrationalis creatura: ergo vanum est, & illicitum irrationalem creaturam adiurare. ¶ 2. Praeterea. Ad eum videtur competere adiuratio, ad quem pertinet iuratio: sed iuratio non pertinet ad creaturam irrationalem: ergo videtur quod ad eam non liceat adiuratio.

¶ 3. Praeterea. Duplex est adiurationis modus, ut ex supra dictis patet. Unus quidem per modum deprecationis, quod non possumus uti ad irrationalem creaturam, quae non est domina sui actus. Alia autem adiuratio est per modum compulsionis, qua etiam, ut videtur, ad eam uti non possumus: quia non est nostrum creaturis irrationalibus imperare, sed solum illius, de quo dicitur Matt. 8. Quoniam venti, & mare obediunt ei: ergo nullo modo, ut videtur, licet uti adiuratione ad irrationales creaturas.

SED CONTRA est, quod Simon & Iudas leguntur adiurasse dracones, & eis praecipisse, ut in desertum locum discederent.

RESPON. Dicendum, quod creaturae irrationales ab alio aguntur ad proprias operationes. Eadem autem

actio est eius, quod agit & movetur, sicut motus facit & operatio agit & movetur: & ideo operatio naturae non solum ipsi attribuitur, sed permissioe diuinae ad diabolum, qui permissioe diuinae creaturis irrationalibus creaturis ad nos pertinet. Sic ergo adiuratio, quae quis facit, licet creaturam, potest intelligi dupliciter: ut adiuratio referatur ad ipsam creaturam secundum se: & sic uanum est, & sic dupliciter adiuratur irrationalis: quidem modo, per modum deprecationis, quod pertinet ad eos, qui diuinae miracula faciunt. Alio modo, per compulsionem, quae referatur ad diabolum, qui est modus adiurandi in Ecclesia: quod daemorum potestas excluditur ab iustis. Adiurare autem daemones ad obiecta, non licet. Et per hoc patet.

QVAESTIO XCI.

De assumptione diuini nominis ad invocandum per orationem, vel laudem, in duos articulos diuisa.

DE INDE considerandum est de assumptione diuini nominis ad invocandum per orationem, vel laudem. Et de oratione quidem iam dictum est. Unde nunc de laude fiat dicendum.

CIRCA quam quaeruntur duo. ¶ Primo, Utrum Deus sit ore laudandus.

¶ Secundo, Utrum in laudibus Dei sint cantus adhibendi.

ARTICULVS PRIMVS.

Utrum Deus sit ore laudandus.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur, quod Deus non sit ore laudandus. Dicit enim Philosophus in 1. Ethic. Optimum non est laus, sed maius aliquid, & melius: sed Deus est super omnia, & optime: ergo Deo non debetur laus, sed aliquid maius laude. Unde Ecc. 43. dicitur, quod Deus maior est omni laude.

¶ 2. Praeterea. Laus Dei ad cultum ipsius pertinet: est enim religionis actus. sed Deus mente colitur magis, quam ore. unde Dominus Matth. 23. contra quosdam iudaeos dicit. Populus hic labijs me honorat, cor autem eorum longe est a me: ergo laus Dei magis consistit in corde, quam in ore.

¶ 3. Praeterea. Homines ad hoc

Li. 1. c. 4. articulo medio, tom. 3.

In corp. art. 3. de laudatione iter pri. & med. to. 2.

Art. 1. & 2. proced.

D. 34.